

A/S Norske Shell
Postboks 40
4098 Tananger

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att. Ellen Dorthe Jensås

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 31.03.2009

Vår ref.: 2007/1021

Deres ref.:

Saksbehandler: Ida Bjørkum, telefon: 22 57 34 01

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2008 og pålegg om oppfølging for Norske Shell AS, Draugenfeltet.

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2009. Draugenfeltet har i 2008 hatt et kvotepliktig utslipp på 179 963 tonn CO₂.

Draugenfeltet har hatt avvik fra tillatelsen til kvotepliktige utslipp og klimakvoteforskriften i 2008. Norske Shell AS skal sende SFT nærmere informasjon innen fastsatte tidsfrister.

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser til tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ av 4. april 2008 med senere endringer, utslippsrapport innlevert 26. februar 2009 og senere korrespondanse.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp punkt 4. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, se klimakvoteloven § 17.

2. SFTs vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

Norske Shell AS (heretter Norske Shell) sendte for Draugenfeltet inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 26. februar 2009, som er innen fristen.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Draugenfeltet har kvotepliktige utslipp av klimagasser knyttet til energiproduksjon der innfyrt effekt overskrider 20 MW, jf klimakvoteforskriften § 1-1 bokstav a. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om tillatelse til kvotepliktige utslipp av 4. april 2008, sist endret 12. desember 2008.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2008 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Utslippskilder
1	Brenngass	Turbiner, pilotflamme
2	Diesel	Turbiner og motorer
3	Fakkelgass	Høytrykksfakkel (HP)
4	Fakkelgass	Lavtrykksfakkel (LP)

For kildestrøm 1 (brenngass) har Norske Shell rapportert ulike tall for usikkerhet og vedlagt to ulike rapporter som dokumenterer usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrømmen. Ettersom de vedlagte rapportene refererer til to ulike målesystemer tyder dette på at Draugenfeltet har to kildestrømmer for brenngass som skal rapporteres hver for seg. SFT har i e-post av 18. mars 2009 fått opplyst at brenngassen er av samme kvalitet. For hver kildestrøm skal det i prinsippet kun være én målestasjon for aktivitetsdata. Det er imidlertid mulig med to målestasjoner, men da må usikkerhet i aktivitetsdata bestemmes ved å kombinere usikkerheten i de to ulike målesystemene ut fra mengden aktivitetsdata gjennom de to ulike systemene. SFT ber derfor Norske Shell om å redegjøre for om dagens kildestrøm 1 skal være én eller to kildestrømmer innen 1. mai 2009 slik at tillatelsen til kvotepliktig utslipp eventuelt endres.

Norske Shell har for Draugenfeltet ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Vurdering av aktivitetsdata

Norske Shell har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
1	Brenngass	41 682 105 Sm ³	2,50 %	1,10 %
1	Brenngass	9 355 179 Sm ³	1,50 %	1,99 %
2	Diesel	1 494 tonn	2,50 %	
3	Fakkelgass (HP)	1 078 028 Sm ³	7,50 %	4,28 %
4	Fakkelgass (LP)	1 335 012 Sm ³	7,50 %	4,21 %

Måleutstyr

Måling av aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3 og 5 er foretatt med måleutstyr i henhold til det som er oppgitt i virksomhets program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp datert 4. april 2008.

Måleutstyr for bestemmelse av mengden diesel er foreløpig ikke beskrevet i virksomhetens program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp. Vi viser til brev fra SFT av 12. desember 2008 der virksomheten pålegges å beskrive målesystemet som skal benyttes til måling av mengden diesel innen 1. juni 2009.

Bedriften har opplyst at det for rapporteringen av mengden diesel for 2008 er benyttet aktivitetsdata fra forsyningsbåtene.

Usikkerhet

Usikkerhet i aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 1)

Som nevnt ovenfor har Norske Shell innrapportert to ulike verdier for usikkerhet i aktivitetsdata for kildestrøm 1 som er dokumentert i hver sin rapport (her referert til som vedlegg 2 og vedlegg 3).

I en rapport datert 23. mai 2002 (vedlegg 2 til rapporteringsskjemaet) har Norske Shell fått Metropartner til å beregne usikkerhet i aktivitetsdata for den delen av kildestrøm 1 som har et målesystem basert på ultralydmåling. Deres beregninger viser en usikkerhet på 1,10 % og at kravet til usikkerhet overholdes.

I en andre rapport fra Metropartner datert 31. mars 2008 (vedlegg 3 til rapporteringsskjemaet) har usikkerhet i aktivitetsdata som er målt med måleblende blitt beregnet til 1,99 %. Norske Shell har heller ikke for dette målesystemet foretatt beregning av usikkerheten i aktivitetsdataene for 2008, men har beregnet usikkerhet t.o.m. for 2007.

Norske Shell har ikke foretatt beregning av usikkerheten i aktivitetsdataene for 2008.

Dette er et avvik fra rapporteringskravet jf. kvoteforskriften § 2-5 d).

Usikkerhetsberegninger skal gjøres hvert år. Siden Norske Shell har rapportert to ulike usikkerheter og to ulike usikkerhetsberegninger til samme kildestrøm samt at ingen av

beregningene er basert på data fra 2008 skal Norske Shell sende SFT oppdatert usikkerhetsberegning der de kombinerer usikkerheten i de to målesystemene og rapporterer én usikkerhet for kildestrøm 1 innen 1. juni 2009. Den kombinerte usikkerheten må ta hensyn til mengden aktivitetsdata som går gjennom de ulike målesystemene. De årlige beregningene skal reflektere driften av måleutstyret og brenngasskvaliteten i rapporteringsåret, dvs. oppdatering av foreliggende usikkerhetsanalyse.

Usikkerhet i aktivitetsdata for diesel (kildestrøm 2)

For Draugenfeltet er diesel en mindre kildestrøm, og under forutsetning av at utslippene fra denne kildestrømmen utgjør mindre enn 10 % av totale CO₂-utslipp er usikkerhetskravet satt til 2,5 %. Utslippene fra kildestrøm 2 utgjør 2,6 % av de totale CO₂-utslippene og er dermed innenfor kravet. I e-post av 23. mars 2009 opplyser Norske Shell om at usikkerheten for kildestrøm 2 ved en feil har falt ut av rapporteringsskjemaet. Bedriften har ikke foretatt usikkerhetsberegninger for diesel, men sammenligning av tall fra forsyningsskip med målinger på Draugen viser at avvikene er i størrelsesorden 0,3-1,7%. Innsendt dokumentasjon kan ikke anses å tilfredsstillende krav til usikkerhetsberegning. Manglende dokumentasjon av usikkerheten er et avvik fra klimavoteforskriftens § 2-5 d). Bedriften skal derfor sende SFT en usikkerhetsanalyse for usikkerheten i aktivitetsdata for 2008 innen 1. juni 2009 der det tas hensyn til lagerbeholdningen, mengde diesel levert fra ulike fartøy med ulikt målesystem mv.

Kildestrøm 3 og 4 (fakkalgass)

Usikkerhetsanalysen som er vedlagt for bestemmelse av aktivitetsdata for fakkalgass er datert 16. november 1998 og er utarbeidet av Fluenta. Det kan synes som at dette er en usikkerhetsanalyse som ble gjort i forbindelse med installasjon av måleutstyret. Den er derfor ikke representativ for 2008-rapporteringen. Usikkerheten i utstyret er rapportert til henholdsvis 4,28 % (kildestrøm 3) og 4,21 % (kildestrøm 4). Det kan synes som at Norske Shell bare har oppgitt usikkerheten i måleinstrumentene og ikke den faktiske usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3 og 4. SFT finner av disse grunner ikke usikkerhetsberegningene tilfredsstillende. Norske Shell skal derfor sende SFT usikkerhetsberegning for aktivitetsdata i kildestrøm 3 og 4 basert på aktivitetsdata for 2008 og på dagens drift innen 1. juni 2009. Beregningene skal være basert på reelle usikkerhetsbidrag for alle inngangstørrelser (delkomponenter) som inngår i målingene for fakkalgass tilsvarende som for brenngass.

Vurdering av faktorer

For kildestrømmene 2, 3 og 4 har bedriften, i tråd med tillatelsen, benyttet standard utslippsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Bedriften har lagt til grunn standard oksidasjonsfaktor ved beregning av utslippene fra kildestrøm 1, 2, 3 og 4.

For kildestrøm 1 (brenngass) kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikk utslippsfaktor ved beregningen av kvotepliktig utslipp. Norske Shell har rapportert faktor

og usikkerhet i faktoren for denne kildestrømmen. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor.

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor	Prøvetakingsfrekvens (Krav i tillatelsen)	Rapportert usikkerhet
1	Brenngass	0,003257 tonn CO ₂ /Sm ³	Kontinuerlig	0,06

For bestemmelse av utslippsfaktoren for kildestrøm 1 (brenngass) benyttes analyser fra online gasskromotograf (GC) på eksportgasslinjen på Draugen. Norske Shell har brukt utslippsfaktoren for eksportgassen som grunnlag for å bestemme utslippsfaktor i brenngassen for 2008. Denne tilnærmingen ble akseptert av SFT for 2008 og dette er derfor i tråd med tillatelsen. I oversendelsesbrevet som fulgte med tillatelsen av 4. april 2008 ble det imidlertid stilt krav til at det skulle gjennomføres en usikkerhetsvurdering av utslippsfaktoren som skulle inneholde en vurdering av korrelasjonen mellom brenngass og eksportgass innen 1. september 2008. Norske Shell har informert SFT i e-post av 26. februar 2009 om at arbeidet med å vurdere korrelasjonen mellom brenngass og eksportgass er forsinket. De ønsker derfor å fortsette å bruke eksportgassanalysene også i 2009. SFT har ikke tatt stilling til om analysene for eksportgass kan benyttes også i 2009 uten at det foreligger en angivelse og vurdering av korrelasjonen mellom brenngass og eksportgass. Dersom det ikke er mulig å bestemme en korrelasjonsfaktor vil det være aktuelt å endre metode for bestemmelse av utslippsfaktor for kildestrøm 1. Dette vil bli behandlet separat på et senere tidspunkt.

Usikkerhetsberegningen i utslippsfaktoren er foretatt av Metropartner og viser at kravet til maksimal usikkerhet på 0,5 % overholdes. For 2008 er det rapportert en usikkerhet på 0,06 % på den årlige utslippsfaktoren for eksportgass som er lagt til grunn for beregningen av utslippene. SFT aksepterer usikkerhetsberegningene fra Metropartner, men bemerker at manglende angivelse av korrelasjon mellom brenngassen og eksportgassen antakelig vil være det viktigste bidraget til usikkerheten. Denne usikkerheten er i innsendt analyse ikke inkludert. I tillegg synes beregningene å utelate usikkerhet knyttet til kalibrering av GCen samt usikkerhet knyttet til prøvetaking, dvs. uttaket av prøvegass. Disse elementene må inkluderes i senere års rapportering dersom dagens metode fortsatt skal benyttes.

I klimakvoteforskriften vedlegg 3D heter det at bestemmelse av bedriftsspesifikke data og faktorer skal være representativ og at måleverdiene kun skal benyttes for den perioden eller det parti av brensel eller materiale de var ment å representere.

Norske Shell opplyser i e-post av 11. mars 2009 at det for Draugenfeltet er benyttet et aritmetisk snitt av daglige verdier til å regne ut en årlig utslippsfaktor for beregning av utslippene fra kildestrøm 1. Dette er dermed et avvik fra klimakvoteforskriften og program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp.

Virksomheten sier i samme e-post av 11. mars 2009 at de fra 2009 vil benytte en vektet utslippsfaktor. Dette er i tråd med klimakvoteforskriften. Siden krav til frekvens for

bestemmelse av faktor har vært ulikt behandlet i de ulike tillatelsene, vil SFT endre måleprogrammet på dette punktet i en oppdatering av tillatelsen. Når usikkerhet knyttet til korrelasjonen inkluderes vil det være nødvendig med ny vurdering av frekvens for bestemmelse av utslippsfaktor. SFT vil komme tilbake til dette i forbindelse med nødvendig oppdatering av tillatelsen etter at informasjon om korrelasjon foreligger.

Kvotepliktig utslipp

Norske Shell har i 2008 hatt avvik fra tillatelsen til kvotepliktig utslipp og klimakvoteforskriften. I tillegg har bedriften ikke redegjort tilstrekkelig for alle punkter i klimakvoteforskriften § 2-5. SFT finner likevel å kunne legge bedriftens rapporterte aktivitetsdata og faktorer til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2008:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Utslippsfaktor	Kvotepliktig utslipp ¹
1	Brenngass	51 037 284 Sm ³	0,003257 tonn CO ₂ /Sm ³	166 225,2
2	Diesel	1 494 tonn	3,17 tonn CO ₂ /tonn	4 737,1
3	Fakkelgass	1 078 028 Sm ³	0,003730 tonn CO ₂ /Sm ³	4 021,0
4	Fakkelgass	1 335 012 Sm ³	0,003730 tonn CO ₂ /Sm ³	4 979,6
Totale kvotepliktige utslipp				179 963

1) Utslippene fra hver enkelt kildestrøm tar hensyn til desimaler i aktivitetsdata og delsummer som ikke framgår av tabellen.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på 179 963 tonn CO₂ i 2008. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Norske Shell skal sende SFT nærmere informasjon innen fastsatte tidsfrister. Pålegg om nye redegjørelser er hjemlet i forurensningsloven § 51.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2009 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens verifiserte, kvotepliktige utslipp i 2008 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For Draugenfeltet innebærer dette at 179 963 kvoter skal overføres fra bedriftens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. SFT har registrert bedriftens verifiserte, kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se

punkt 4.5.3 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra kvoteregisterets nettsted: www.kvoteregister.no.

5. Gebyr

SFTs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på SFTs ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2009.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

SFT godkjenner Norske Shells rapport om kvotepliktige utslipp i 2008. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Norske Shell har hatt følgende avvik fra tillatelsen og klimakvoteforskriften ved rapporteringen av kvotepliktige utslipp for 2008:

- Det er ikke beregnet usikkerhet i aktivitetsdata for kildestrøm 2 (diesel) i henhold til bedriftens program for beregning og måling av kvotepliktig utslipp punkt 5.
- Bedriften har ikke benyttet en vektet utslippsfaktor ved beregning av CO₂-utslippet fra kildestrøm 1 (brenngass). Dette er et avvik fra bedriftens program for måling og beregning av kvotepliktige utslipp punkt 4.
- Bedriften har ikke dokumentert beregning av usikkerhet i aktivitetsdata for kildestrøm 2 (diesel). Dette er et avvik fra klimakvoteforskriftens § 2-5 d)

SFT fastsetter følgende tidsfrister for redegjørelser:

Innen 1. mai 2009:

- Redegjøre for om Norske Shell vil omgjøre kildestrøm 1 til to kildestrømmer eller bestemme usikkerhet i aktivitetsdata ved å kombinere usikkerheten i de to ulike målesystemene som er knyttet til kildestrøm 1.

Innen 1. juni 2009:

- Bedriften skal sende SFT oppdatert usikkerhetsberegning der de kombinerer usikkerheten i de to målesystemene og rapporterer én usikkerhet for kildestrøm 1
- Bedriften skal sende SFT en usikkerhetsanalyse for usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 2 (diesel) basert på 2008-data.
- Bedriften skal sende SFT usikkerhetsberegning for aktivitetsdata i kildestrøm 3 og 4 basert på aktivitetsdata for 2008 og på dagens drift.

SFT viser for øvrig til frister gitt i brev fra SFT av 12. desember 2008.

Norske Shell ilegges et gebyr på kr 30 000,- for SFTs behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Erling Espolin Johnson
prosjektleder

Ida Bjørkum
rådgiver

Kopi:

Oljedirektoratet, Postboks 600, 4003 Stavanger
Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger